

Шахнаме; у Гърцытъ — *Илиада* и *Одисея*, отъ Омира; у Римлянетъ *Енеида*, отъ Виргилія; у Френцыуъ — *Странствованіята на Телемаха* отъ Фенелона; у Италиенцытъ — *Божествинната комедія*, отъ Данте, *неистовый орландъ*, отъ Аріоста и *Освободенъ Ерусалимъ* отъ Тасса; у Испанцытъ — *Писма за Сидя*; у Португалцытъ — *Луиза Луизіада*, отъ Камоенса; у Англичанцытъ — *Изгубенъ рай*, отъ Милтона; у Германцытъ — *Поема за Небелунгитъ и Месіада*, отъ Клопштока. — Лирически или исторически поемы въ сѣка отъ Европейскытъ литературы има твърдѣ много; у насъ еще нито преведены имамы до този часъ, а Богъ знай кога ще видимъ съчинены!...

Романъ (отъ стр. романскый сзыкъ *Langue roman*) е повѣствованіе на измыслена нѣкоя случка, която са развива на-пълно отъ край до край каква-годѣ страсть челѣшка. Като изобразява, съ този начинъ сичкыя животъ на главното дѣйствующе лице, романътъ предствава съ туй и пълна картина на нравытъ на цѣло общество, или на нѣкое съсловіе въ извѣстно едно време. Романытъ бивать *исторически* и *сѣвременны*. Въ първытъ — измыслената случка са съединява съ истинско историческо събытіе; а въ послѣднитъ, предава са една измыслица отъ автора безъ примѣсъ на исторіята. Началото на историческытъ романы е положено въ сегашный вѣкъ отъ Англійскыя даровитъ писатель Валтеръ-Скотта. У Френцытъ сж са отличили Евгений-Сю, Александръ Дюма и Хюго; у Руссытъ най-добъръ романистъ е былъ Тургеневъ. У насъ сега-за-сега имамы само единъ исторически романъ — *Райна княгиня*, преводъ отъ Русскы.

Повѣсть е романъ въ малакъ видъ, съ тѣзи разлика, че въ нея челѣшката страсть са изобразява само въ единъ періодъ на нейното развиванье, сир. или когато са е тя зародила или когато са е вкоренила, или когато е достигнала